

Výkon rozhodnutí prodejem podniku

Účet založený správcem podniku podle ustanovení § 338k odst. 1 věta třetí o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012 je jen dalším účtem patřícím k podniku a slouží k jeho provozování. Z § 338k odst. 1 o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012, ani z dalších ustanovení upravujících výkon rozhodnutí prodejem podniku, nevyplývá, že by mělo jít o účet, který s podnikem nesouvisí a nepatří k němu. Jeho zvláštností je pouze způsob založení - i když je na jméno povinného, může ho založit jen správce podniku - a omezení dlužníků povinného, kteří musí své peněžité dluhy plnit jen na tento účet (§ 338k odst. 1 věta třetí, odst. 3 o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012). S účtem založeným podle § 338k odst. 1 o. s. ř. soud (soudní exekutor) nakládá v exekučním řízení stejně jako s dalšími účty sloužícími k provozování podniku.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 26 Cdo 1541/2014, ze dne 16.12.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobce P. V., zastoupeného JUDr. H.A., advokátem se sídlem v P., proti žalovanému Ing. V. D., zastoupenému JUDr. J.N., advokátem se sídlem v P., za účasti vedlejšího účastníka na straně žalovaného Finančního úřadu pro Olomoucký kraj, Územní pracoviště v Přerově, Wurmova 2831/4, o 248.833,75 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Přerově pod sp. zn. 13 C 76/2010, o dovolání žalovaného proti usnesení Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci ze dne 5. prosince 2013, č. j. 69 Co 220/2013-206, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Žalobce se žalobou došlou soudu dne 20. 4. 2010 domáhal zaplacení částky 248.833,75 Kč s úroky z prodlení. Tvrdil, že byla nařízena exekuce na jeho majetek, exekutor pověřený jejím provedením nařídil prodej podniku, správcem podniku byl jmenován žalovaný, který zřídil podle ustanovení § 338k zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, v tehdy platném znění (dále též jen „o. s. ř.“), účet na jeho jméno za účelem ukládání prostředků získaných od jeho dlužníků. K prodeji podniku nedošlo a po zastavení exekuce zaniklo i právo žalovaného jako správce podniku disponovat s jeho majetkem. Ke dni skončení exekuce bylo na účtu 248.833,75 Kč, žalovaný mu však odmítl umožnit s účtem disponovat.

Okresní soud v Přerově (soud prvního stupně) rozsudkem ze dne 15. 1. 2013, č. j. 13 C 76/2010-152, ve znění usnesení ze dne 13. 8. 2013, č. j. 13 C 76/2010-175, žalobu zamítl, neboť dospěl k závěru, že žalovaný není v tomto sporu pasivně věcně legitimován. Zjistil, že exekuce nařízena na majetek žalobce, byla zastavena usnesením soudu prvního stupně ze dne 18. 12. 2008, č. j. 19 Nc 731/2003-694, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Ostravě, pobočky v Olomouci (odvolací soud) ze dne 27. 10. 2009, č. j. 40 Co 212/2009, 40 Co 213/2009-900, které nabylo právní moci dne 12. 1. 2010. Exekuce byla prováděna prodejem podniku (obchodního komplexu P., zapsaného na listu vlastnictví č. 5855), žalovaný jako správce podniku zřídil podle ustanovení § 338k o. s. ř. účet na jméno žalobce za účelem ukládání prostředků získaných od jeho dlužníků (dále též jen „Účet“). Jednalo se zejména o platby za užívání nebytových prostor, žalovaný z nich prováděl platby nutné k provozování podniku žalobce a zbývající částky zasílal na účet soudního exekutora (JUDr. Tomáše Vrány, Exekutorský úřad v Přerově). Dne 19. 1. 2010 vyzval soudní exekutor žalovaného, aby do třiceti dnů od doručení výzvy předložil závěrečnou zprávu o správě podniku a provedl finanční vyúčtování. Dále zjistil, že na Účtu byl ke dni 31. 1. 2010 zůstatek ve výši 221.286,31 Kč, účet byl

uzavřen k 6. 10. 2010 a zůstatek byl převeden na účet exekutora. Dospěl k závěru, že peníze na Účtu jsou výtěžkem exekuce, jde tedy o plnění vymožené v exekuci. Pravomocným zastavením exekuce přestal žalovaný vykonávat funkci správce podniku, o zastavení exekuce byl exekutorem vyrozuměn, a dále již nebyl oprávněn činit jakékoliv úkony vůči účastníkům exekuce, zákon mu ukládá jen povinnost předat podnik povinnému. Na činnost správce podniku dohlíží exekutor (soud), ten také rozhoduje o odblokování účtů a výplatě peněžních částek. Uzavřel, že se nejedná o vztah z náhrady škody, ani o bezdůvodné obohacení, a protože právní moci zastavení exekuce zanikla veškerá oprávnění žalovaného jako správce podniku a o výplatě prostředků vymožených exekucí mohl rozhodovat již jen exekutor, není žalovaný pasivně legitimovaný.

Odvolací soud k odvolání žalobce usnesením ze dne 5. 12. 2013, č. j. 69 Co 220/2013

-206, rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu rozhodnutí. Závěr, že žalovaný není pasivně legitimován, považoval (zatím) za nesprávný. Podanou žalobou se žalobce domáhal po žalovaném vyplacení zůstatku, který se měl po skončení exekuce nacházet na Účtu. V řízení bylo přitom nesporné, že šlo o účet založený žalovaným jako správcem podniku podle ustanovení § 338k odst. 1 o. s. ř., a že exekuce byla zastavena. Poukázal na úpravu postavení správce podniku, který má samostatné postavení, odpovídá za škodu, kterou způsobil při výkonu funkce (§ 338i odst. 3 o. s. ř.), a funkce ho zproští exekutor (soud) až po schválení zprávy o výkonu funkce (§ 338zo odst. 3, § 338zj odst. 4 o. s. ř.). Měl za to, že účet založený podle §338k odst. 1 o. s. ř. je třeba považovat za majetek náležející k podniku, a není důvod s ním nakládat jako s výtěžkem exekuce. V exekučním řízení prováděném prodejem podniku je výtěžkem cena dosažená za prodej podniku, nikoliv zůstatek na účtu založeném podle § 338k odst. 1 o. s. ř. Konečná zpráva podle § 338zo o. s. ř. nezahrnuje zasílání prostředků z účtu povinného exekutorovi po zastavení exekuce. Nemohlo jít přitom o výtěžek získaný správou podniku, neboť ta nebyla v o. s. ř. ve znění účinném do 31. 12. 2012 upravena. Uzavřel, že žalovaný nebyl oprávněn odeslat zůstatek na Účtu exekutorovi, a měl ho odevzdat s podnikem povinnému. Jestliže tak neučinil, jednal nad rámec svých oprávnění stanovených v o. s. ř. a porušil tak povinnost podle § 415 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“), současně odčerpáním prostředků z účtu náležejícího k podniku došlo ke škodě na majetku povinného. Za významné pro posouzení, zda žalobci vznikla škoda, považoval skutečnost, zda mu současně vznikla jiná pohledávka (např. z titulu bezdůvodného obohacení) a zda bude tato pohledávka uspokojena, neboť jen v případě, kdy je zřejmé, že uspokojena nebude, lze podle judikatury Nejvyššího soudu hovořit o vzniku škody, za kterou by odpovídal žalovaný. Poukázal přitom na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Odo 971/2004, 23 Cdo 1338/2009, 32 Cdo 536/2012 a 25 Cdo 2601/2010. Měl za to, že je možné uvažovat o bezdůvodném obohacení, případně o náhradě škody na straně osoby, které byly peněžní prostředky z účtu žalobce převedeny. Pokud by to byl soudní exekutor (soud prvního stupně však v této části zatím řádné dokazování neprovedl), pak by o škodě bylo možné uvažovat, až když by bylo zřejmé, že exekutor dluh nesplní žalobci, ani finančnímu úřadu podle exekučního příkazu na přikázání jiné pohledávky (vedlejší účastník vydal exekuční příkazy na přikázání jiné pohledávky vůči žalobci jako dlužníkovi a vůči soudnímu exekutorovi jako poddlužníkovi). Okresní soud by se však měl zabývat i tím, zda exekuční příkazy na tuto pohledávku žalobce dopadají. Uzavřel, že bude třeba doplnit tvrzení, zda žalobci vznikla vůči třetí osobě pohledávka z jakéhokoliv právního titulu a zda bude uspokojena, neboť takové zjištění bude pro rozhodnutí podstatné, a proto napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Proti usnesení odvolacího soudu podal žalovaný dovolání, jehož přípustnost opřel o ustanovení § 237 o. s. ř., a uplatnil dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř. Poukázal na to, že Finanční úřad v Přerově ještě před zastavením exekuce vydal exekuční příkazy vůči žalobci jako dlužníkovi a soudnímu exekutorovi jako poddlužníkovi na přikázání jiné pohledávky. Týkaly se všech finančních prostředků, které byly vymoženy v exekučním řízení. Měl za to, že i peníze, které shromáždil na Účtu, byly získány (vymoženy) v rámci probíhající exekuce, a že není významné, na jakém účtu se v

době zastavení exekuce vymožené finanční prostředky nacházely, tzn., zda byly na účtu exekutora nebo na Účtu (založeném podle § 338k odst. 1 o. s. ř.). Plnění vymožená v exekučním řízení musí mít stejný režim, měla by být shromážděná u soudního exekutora, a proto i po zastavení exekuce byl oprávněn jako správce podniku vymožené plnění nacházející se na Účtu poslat exekutorovi. Navrhl, aby dovolací soud zrušil usnesení odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce se v dovolacím vyjádření ztotožnil s právními závěry odvolacího soudu, že finanční prostředky na Účtu nebyly plněním vymoženým v exekuci, náležely podniku a po zastavení exekuce mu měly být předány. Zdůraznil však, že za škodu odpovídá přímo žalovaný, otázka poukázání finančních prostředků třetí osobě je jen věcí vnitřního vztahu žalovaného a této třetí osoby a jejich vypořádání (poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1702/2011). Souhlasil proto se zrušením rozsudku soudu prvního stupně.

Otázka, zda peněžní prostředky na účtu, který založil správce podniku podle § 338k odst. 1 o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012 v exekučním řízení prováděném prodejem podniku, patří podniku, nebo jde o plnění vymožené v exekuci, nebyla v rozhodování dovolacího soudu doposud výslovně vyřešena. Dovolání, které Nejvyšší soud projednal podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (srovnej část první, čl. II, bod 7. zákona č. [404/2012](#) Sb. a část první čl. II bod 2. zákona č. [293/2013](#) Sb.), dále opět jen „o. s. ř.“, podané včas, subjektem k tomu oprávněným - účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), za splnění podmínky zastoupení advokátem (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), je proto přípustné, není však důvodné.

Odvolací soud správně projednávanou věc posuzoval - vzhledem k tomu, že ke vzniku nároku mělo dojít v roce 2009 - podle zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013, dále opět jen "obč. zák." (§ 3028 odst. 1, 3 o. z.). Projednávanou věc je třeba i v současné době posuzovat - s ohledem na to, že exekuce byla nařízena usnesením soudu prvního stupně ze dne 1. 9. 2003 a zastavena usnesením ze dne 18. 12. 2008 - podle občanského soudního řádu a exekučního řádu ve zněních účinných do 31. 12. 2012 (čl. II., bod 1. a čl. IV., bod 1. přechodných ustanovení zákona č. [396/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony).

Podle § 242 odst. 1 a 3 o. s. ř. dovolací soud přezkoumá rozhodnutí odvolacího soudu v rozsahu, ve kterém byl jeho výrok napaden; přitom je vázán uplatněnými dovolacími důvody včetně toho, jak je dovolatel obsahově vymezil. Z ustanovení § 242 odst. 3 věty druhé o. s. ř. vyplývá povinnost dovolacího soudu přihlídnout k vadám řízení uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Existenci uvedených vad dovolatel nenamítl a tyto vady nebyly zjištěny ani z obsahu spisu.

V řízení bylo nesporné, že na majetek žalobce byla nařízena exekuce, jejím provedením byl pověřen soudní exekutor JUDr. Tomáš Vrána, Exekutorský úřad v Přerově, který exekučním příkazem ze dne 17. 6. 2005, sp. zn. EX 0803/03, nařídil prodej podniku (obchodního komplexu P., zapsaného na listu vlastnictví č. 5855). V průběhu exekuce soudní exekutor ustanovil žalovaného správcem podniku. Ten zřídil účet na jméno žalobce podle § 338k odst. 1 o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012 a vyzval jeho dlužníky, aby na tento účet skládali peněžité plnění - jednalo se zejména o platby za užívání nebytových prostor v předmětném obchodním komplexu. K prodeji podniku nedošlo (nebyla určena ani jeho cena) a exekuce byla zastavena (podle § 268 odst. 1 písm. g/ o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012, neboť po vydání exekučního titulu vymáhaná pohledávka zanikla, a to ještě před podáním návrhu na nařízení exekuce).

Podle ustanovení § 338k odst. 1 věty druhé a třetí o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012 činí správce podniku k řádnému zajištění majetku podniku vhodná opatření, zejména vyrozumí peněžní ústav, že

s prostředky na účtu povinného, které slouží k provozování podniku, může povinný nakládat jen s jeho souhlasem. Vyžadují-li to okolnosti případu, může správce vyzvat dlužníky povinného, aby plnění svých peněžitých dluhů skládali na účet povinného, který za tím účelem zřídil.

Účet založený správcem podniku podle ustanovení § 338k odst. 1 věta třetí o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012 je tak jen dalším účtem patřícím k podniku a slouží k jeho provozování. Z § 338k odst. 1 o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012, ani z dalších ustanovení upravujících výkon rozhodnutí prodejem podniku, nevyplývá, že by mělo jít o účet, který s podnikem nesouvisí a nepatří k němu. Jeho zvláštností je pouze způsob založení - i když je na jméno povinného, může ho založit jen správce podniku - a omezení dlužníků povinného, kteří musí své peněžité dluhy plnit jen na tento účet (§ 338k odst. 1 věta třetí, odst. 3 o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012). Z úpravy § 338k a násl. o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012 ani nevyplývá, že by pro nakládání s tímto účtem byla pro povinného stanovena zvláštní pravidla. Proto i s prostředky na tomto účtu by mohl povinný disponovat, i když jen s písemným souhlasem správce podniku (§ 338k odst. 1 věta druhá, odst. 2 o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012). S účtem založeným podle § 338k odst. 1 o. s. ř. tedy soud (soudní exekutor) nakládá v exekučním řízení stejně jako s dalšími účty sloužícími k provozování podniku.

Při výkonu rozhodnutí (exekuce) prodejem podniku podle úpravy v o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012 (§ 338f a násl.) měla být vymáhaná pohledávka uspokojena po právní moci usnesení o příklepu a po zaplacení nejvyššího podání z rozvrhu rozdělované podstaty, tedy jen po jeho prodeji. Možnost uspokojit pohledávku oprávněného z výtěžku správy podniku (závodu) přinesla s účinností od 1. 1. 2013 až novela o. s. ř. provedená zákonem č. [396/2012](#) Sb., kterým se mění občanský soudní řád. Podle článku II přechodných ustanovení tohoto zákona se však řízení zahájena před jeho účinností dokončí podle dosavadních právních předpisů. Správce podniku proto nemohl s penězi na Účtu nakládat jako při správě podniku, v případě prodeje podniku v dražbě by finanční prostředky na Účtu byly součástí rozdělované podstaty (§ 338zc o. s. ř. ve znění do 31. 12. 2012).

Odvolací soud proto správně dospěl k závěru, že Účet patřil k podniku povinného postiženého exekučním příkazem, jímž exekutor nařídil prodej podniku, a po zastavení exekuce (aniž by došlo k prodeji podniku) ho měl správce podniku - spolu s podnikem - předat povinnému.

Lze tak uzavřít, že rozsudek odvolacího soudu je z pohledu uplatněných dovolacích důvodů a jejich obsahové konkretizace správný, Nejvyšší soud - aniž ve věci nařídil jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.) - proto dovolání jako nedůvodné zamítl (§ 243d písm. a/ o. s. ř.).

V dalším řízení soudy nepřehlédnou, že otázkou vzájemného vztahu (konkurence) nároků na náhradu škody proti škůdci a na vydání bezdůvodného obohacení proti osobě odlišné od škůdce, se (nově) zabýval velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu v rozsudku ze dne 9. 12. 2015, sp. zn. 31 Cdo 2307/2013, a dospěl k závěru, že jsou-li splněny předpoklady vzniku nároku z odpovědnosti za škodu mezi poškozeným a škůdcem, který vznik újmy zapříčinil, aniž sám získal peněžní prostředky, i nároku z odpovědnosti za bezdůvodné obohacení, v jehož rámci má poškozený právo na vydání bezdůvodného obohacení od osoby odlišné od škůdce, jejíž majetkový stav se přijetím plnění zvětšil, je poškozený oprávněn vyžadovat plnění od kteréhokoliv z těchto subjektů.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Náhrada škody](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společenství vlastníků jednotek](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)
- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)